

Cynulliad Cenedlaethol **Cymru**
National Assembly for **Wales**

Creu Senedd i Gymru

Creating a Parliament for Wales

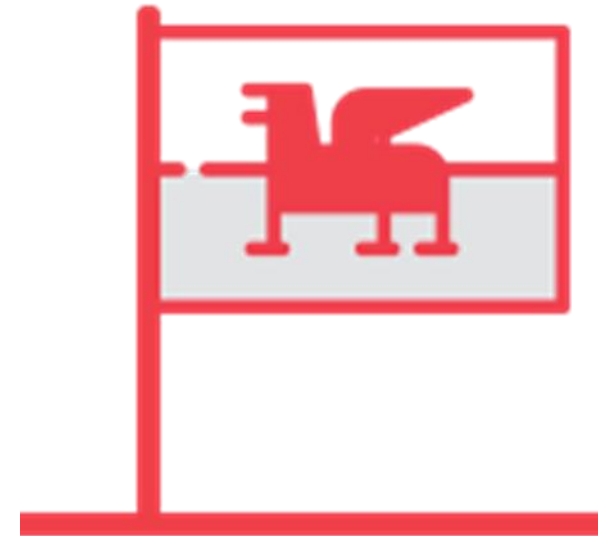
www.seneddydyfodol.cymru | www.futuresenedd.wales

Cam nesaf datganoli

Mae Deddf Cymru 2017 yn cyflwyno model o ddatganoli sy'n seiliedig ar “gadw pwerau”.

The next stage of devolution

The Wales Act 2017 will put in place a new “reserved powers” model of devolution.

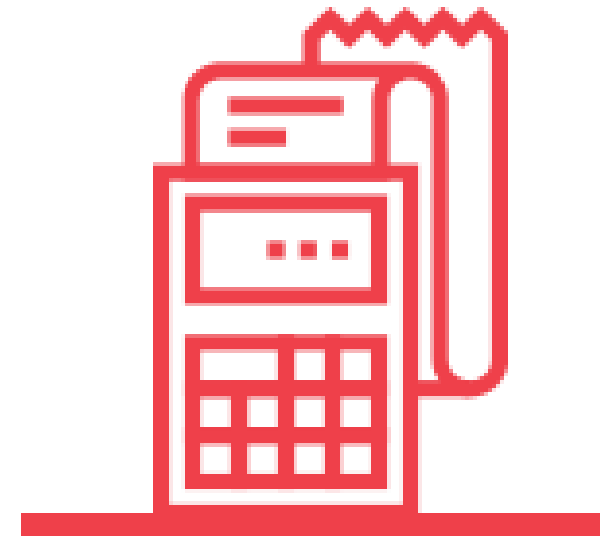

Trethi a benthycu

Bellach mae gan y Cynulliad bwerau i gytuno ar rai trethi. O 2019, bydd hyn yn cynnwys pwerau i amrywio treth incwm.

Taxation and borrowing

The Assembly now has powers to agree some taxes. From 2019, this will include income tax-varying powers.

Pwerau newydd i Gymru

O fis Ebrill bydd gan Lywodraeth Cymru bwerau mewn meysydd megis ynni, cynllunio, ffyrdd a phorthladdoedd.

New powers for Wales

From April the Welsh Government will have powers in areas such as energy, planning, roads and harbours.

Beth yw pwrpas yr ymgynghoriad hwn?

"Mae gennym gyfle nawr i greu'r senedd genedlaethol y mae pobl Cymru'n haeddu ei chael i fod yn llais drostynt.

"Dyma ddechrau sgwrs gyda phobl a chymunedau Cymru am y math o sefydliad y maen nhw am i'w Senedd Cymru fod. Edrychaf ymlaen at glywed eu barn."

Elin Jones AC, Llywydd Cynulliad Cenedlaethol Cymru

What is this consultation about?

"We now have the opportunity to forge the national parliament that the people of Wales deserve to champion their interests.

"This consultation is the beginning of a conversation with the people and communities of Wales about the institution that they want their Welsh Parliament to be. I look forward to hearing their views."

Elin Jones AM, Llywydd of the National Assembly for Wales

Beth yw themâu'r ymgynghoriad?

- Maint y Cynulliad
- System etholiadol
- Pwy a all bleidleisio
- Cyfraith etholiadol
- Anghymhwysu
- Trefniadau mewnol

What are we consulting on?

- Assembly size
- Electoral system
- Who can vote
- Electoral law
- Disqualifications
- Internal arrangements

Panel Arbenigol ar Ddiwygio etholiadol y Cynulliad

Gofynnwyd i'r Panel Arbenigol ddarparu cyngor a oedd yn wleidyddol ddiduedd ar:

- faint y Cynulliad;
- sut y dylid ethol Aelodau;
- yr oedran pleidleisio isaf ar gyfer etholiadau'r Cynulliad.

Gwnaeth y Panel 16 o argymhellion ar gyfer newidiadau.

Expert Panel on Assembly Electoral reform

The Expert Panel was asked to provide politically impartial advice on:

- the size of the Assembly
- how Members should be elected
- the minimum voting age for Assembly elections.

The Panel made 16 recommendations for change.

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad**

Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

Maint y Cynulliad

- Faint o Aelodau sydd eu hangen ar y Cynulliad er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau?

Assembly size

- How many Members does the Assembly need to carry out its responsibilities?

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

Achos cryf dros gynyddu'r Cynulliad i 80 Aelod fan lleiaf, ac yn ddelfrydol yn nes at 90 Aelod

- Y newid yn rôl a phwerau'r Cynulliad
- Effaith gadarnhaol y gwaith craffu
- Dulliau amgen o gynyddu capasiti
- Gwaith craffu a chapasiti pwyllgorau
- Rolau amrywiol Aelodau
- Cymaryddion y DU a rhyngwladol

Compelling case for increase to at least 80 Members, and preferably nearer 90 Members

- Changing role and powers of the Assembly
- Positive impact of scrutiny
- Other ways to increase capacity
- Scrutiny and committee capacity
- Members' varied roles
- UK and international comparators

Faint fyddai rhagor o Aelodau'n ei gostio?

- Amcangyfrif o'r costau blynyddol:
 - 20 Aelod ychwanegol: £6.6 miliwn
 - 30 Aelod ychwanegol: £9.6 miliwn
- Amcangyfrif o'r costau untro:
 - 20 Aelod ychwanegol: £2.4 miliwn
 - 30 Aelod ychwanegol: £3.3 miliwn
- Grant Bloc Cymru : £15 biliwn

How much would more Members cost?

- Estimated annual costs:
 - 20 additional Members: £6.6 million
 - 30 additional Members: £9.6 million
- Estimated one-off costs:
 - 20 additional Members: £2.4 million
 - 30 additional Members: £3.3 million
- The Welsh Block Grant: £15 billion

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

System etholiadol

Pe bai maint y Cynulliad yn newid, sut ddylem ni bleidleisio i ethol Aelodau'r Cynulliad?

Electoral system

If the size of the Assembly should change, how should we vote to elect Assembly Members?

Systemau etholiadol: dull gweithredu

Amcan:

Dylunio system etholiadol gynaliadwy ar gyfer ethol nifer yr Aelodau sydd eu hangen ar y Cynulliad i gyflawni ei swyddogaethau

Electoral systems: approach

Objective:

Design a sustainable electoral system which elects the number of Members the Assembly needs to carry out its functions

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

Systemau etholiadol

Canolbwyntiodd y Panel Arbenigol ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad ar dair system etholiadol posibl:

- Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy
- Cynrychiolaeth Gyfrannol ar sail Rhestr Hyblyg
- Cynrychiolaeth Gyfrannol Aelodau Cymysg (un math o *System Aelodau Ychwanegol*)

Electoral systems

The Expert Panel on Assembly Electoral Reform focused on three potential electoral systems:

- Single Transferable Vote (STV)
- Flexible List Proportional Representation
- Mixed Member Proportional
(A variant of *Additional Member System*)

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy

Cryfderau:

- Gwneud y mwyaf o'r dewis sydd ar gael i bleidleisiwr.
- Mae atebolrwydd uniongyrchol i chi fel pleidleisiwr.
- Mae'n bosibl y caiff ei ddefnyddio mewn etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru yn y dyfodol.
- Yn ddigon hyblyg i ethol Cynulliad o hyd at 90 Aelod.

Cyfyngiadau:

- Yn anghyfarwydd yng Nghymru.
- Gallai arwain at ffocws anghymesur ar rolau cynrychiadol yr Aelodau yn hytrach nag ar faterion cenedlaethol.
- Nid yw mor gryf â systemau eraill o ran amrywiaeth.

Single Transferable Vote (STV)

Strengths:

- Maximises choice for you as a voter.
- Direct accountability to you as a voter.
- Might be used in future Welsh local elections
- Flexibility to elect an Assembly of up to 90 AMs

Limitations:

- Unfamiliar in Wales.
- Could lead to disproportionate focus on Members' representative roles rather than national issues.
- Not as strong as other systems on diversity.

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

System Cynrychiolaeth Gyfrannol ar sail Rhestr Hyblyg

Cryfderau:

- Yn sicrhau cydbwysedd rhwng dewis pleidleiswyr a dylanwad plaid.
- Gall helpu pleidiau gwleidyddol sicrhau bod eu hymgeiswyr yn dod o gefndiroedd amrywiol.
- Yn ddigon hyblyg i ethol Cynulliad o hyd at 90 AC.

Cyfyngiadau:

- Yn anghyfarwydd yng Nghymru.
- Mae'r dewis sydd ar gael i bleidleiswyr yn dibynnu ar y ffordd y trefnir manylion y system.

Flexible List Proportional System

Strengths:

- Balances voter choice and party influence.
- Can help political parties make sure that their candidates come from a diverse range of backgrounds.
- Flexible enough to elect Assembly of up to 90 Members.

Limitations:

- Unfamiliar in Wales.
- Degree of voter choice depends on how the details of the system are set.

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

Cynrychiolaeth Gyfrannol Aelodau Cymysg

Cryfderau:

- Yn gyfarwydd i bleidleiswyr yng Nghymru
- Gall helpu pleidiau gwleidyddol i sicrhau bod eu hymgeiswyr yn dod o gefndiroedd amrywiol
- Gall y bleidlais etholaethol wneud AC yn fwy atebol i bleidleiswyr

Cyfyngiadau:

- Caiff Aelodau eu hethol mewn dwy ffordd wahanol a gall hynny beri dryswch i bleidleiswyr
- Y Cynulliad mwyaf y gellir ei ethol yn 2021 yw 80 aelod
- Ystyrir bod y bleidlais ranbarthol sy'n seiliedig ar Restrâu Caeedig yn gwneud yr Aelodau yn llai atebol i bleidleiswyr.

Mixed Member Proportional (MMP)

Strengths:

- Familiar to voters in Wales.
- Can help parties ensure diversity of candidates
- Constituency vote can be thought to increase Member accountability to voters.

Limitations:

- Members elected in two different ways which can be confusing for voters.
 - Limits size of Assembly to 80 in 2021.
 - Closed List regional vote can be thought to decrease Member accountability to voters.
-

Newid ffiniau

- Mae'r Bleidlais Sengl Dros-glwyddadwy neu Gynrychiolaeth Gyfrannol ar sail Rhestr Hyblyg yn golygu etholaethau aml-aelod.
- Rhwng pedwar a saith Aelod yn cynrychioli pob etholaeth.
- Dylai'r etholaethau newydd ddilyn ffiniau tebyg.

Changing boundaries

- STV or Flexible List Proportional Representation mean new multimember constituencies.
- Each constituency represented by between four and seven AMs.
- The new constituencies should follow familiar boundaries

Newid ffiniau

20 etholaeth sy'n seiliedig ar 40
etholaeth bresennol y Cynulliad

Changing boundaries

20 constituencies based on the
existing 40 Assembly constituencies

Newid ffiniau

17 etholaeth sy'n seiliedig ar y 22 ardal awdurdodau lleol presennol.

Changing boundaries

17 constituencies based on the existing 22 local authority areas.

Panel Arbenigol ar **Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** Expert Panel on **Assembly Electoral Reform**

Ar ba oed y dylid cael yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Cynulliad?

- Dylai'r oedran pleidleisio isaf gael ei ostwng i 16 oed o 2021 ymlaen
- Addysg wleidyddol ddiduedd

Materion a ystyriwyd:

- Trothwyon oedran
- Cyfranogiad gwleidyddol
- Gwybodaeth wleidyddol, aeddfedrwydd ac annibyniaeth barn
- Barn y cyhoedd
- Gweinyddu etholiadau

What should be the minimum voting age for Assembly elections?

- Minimum voting age should be reduced to 16 with effect from 2021
- Impartial political education

Issues considered:

- Age thresholds
 - Political participation
 - Political knowledge, maturity and independence of thought
 - Public opinion
 - Electoral administration
-

Pwy ddylai gael yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Cynulliad?

- A ddylai pobl sy'n breswylwyr cyfreithiol yng Nghymru nad ydynt yn wladolion y DU gael yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Cynulliad?
- A ddylai carcharorion gael yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Cynulliad?
- A ddylai'r un bobl fod yn gallu pleidleisio yn etholiad y Cynulliad ac etholiadau lleol Cymru?

Who should be allowed to vote in Assembly elections?

- Should legal residents in Wales who are not UK nationals be allowed to vote in Assembly elections?
- Should prisoners be allowed to vote in Assembly elections?
- Should the same people be able to vote in Assembly and local elections in Wales?

Anghymhwyso

Pwy ddylai fod yn gymwys i fod yn Aelod Cynulliad?

- A ddylid anghymhwyso rhywun rhag bod yn Aelod ar adeg ei enwebu neu ar ôl iddo gael ei ethol?
- A oes unrhyw feini prawf eraill a ddylai anghymhwyso rhywun rhag bod yn Aelod Cynulliad?

Disqualifications

Who should be able to be an Assembly Member?

- Should disqualification apply on nomination or after election?
- Are there any other criteria which should disqualify someone from being an Assembly Member?

Trefniadau mewnol

A ddylai fod mwy o hyblygrwydd i'r Cynulliad benderfynu ar ei ffyrdd ei hun o weithio?

Cyfraith etholiadol

A oes angen newidiadau i'r gyfraith sy'n ymwneud â gweinyddu etholiadau yng Nghymru?

Internal arrangements

Should there be more flexibility for the Assembly to determine its own ways of working?

Electoral law

Are changes needed to the law relating to electoral administration in Wales?

Rhannwch eich barn â ni

Dewch o hyd i ragor o wybodaeth am y cynigion a sut i ymateb yn:

- www.seneddydyfodol.cymru
- www.cynulliad.cymru/seneddydyfodol

Tell us what you think

Find out more about the proposals and how to respond at:

- www.futuresenedd.wales
- www.assembly.wales/futuresenedd

Y camau nesaf

Ebrill 2018	Ymgynhoriad yn cau
Gorffennaf 2018	Penderfyniad Comisiwn y Cynulliad ar gwmpas ac amseriad deddfwriaeth
<i>Hydref 2018</i>	<i>Cyflwyno Bil</i>
<i>Haf 2019</i>	<i>Cydsyniad Brenhinol</i>
<i>Mai 2021</i>	<i>Etholiad y Cynulliad</i>

Next steps

April 2018	Consultation closes
July 2018	Assembly Commission decision on scope and timing of legislation
<i>Autumn 2018</i>	<i>Introduction of Bill</i>
<i>Summer 2019</i>	<i>Royal Assent</i>
<i>May 2021</i>	<i>Assembly Election</i>

Unrhyw gwestiynau?

Any questions?

